

**การใช้และความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา**

นายสุรพล ดุทธิร่วมทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-452-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Microcomputer Application and Need in Secondary School Libraries
Secondary Education Division, General Education Department

Mr.Surapol Ritruamsup

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

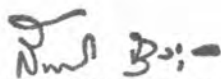
1996

ISBN 974-633-452-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้และความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
โดย นายสุรพล ฤทธิร่วมทรัพย์
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์กฤติยา อัครถาวร

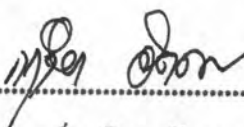

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

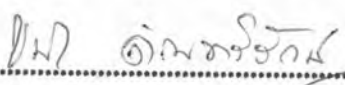

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์กฤติยา อัครถาวร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขนิษฐ ทัดทวิรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สรุปผล ฤทธิ์ร่วมทรัพย์ : การใช้และความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา, สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. (Microcomputer application
and need in secondary school libraries, Secondary Education Division,
General Education Department) อาจารย์ที่ปรึกษา : อ.กฤติยา อัดดากร, 169 หน้า
ISBN 974-633-452-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้และความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ โดยได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพการใช้ และความต้องการใช้ระหว่างโรงเรียนใน
กรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค และเปรียบเทียบความต้องการใช้ของบรรณารักษ์ และผู้บริหารโรงเรียน
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์ และ ผู้บริหาร ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษทั่วประเทศ
โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผลการวิจัยปรากฏว่า ห้องสมุดในกรุงเทพมหานครที่ใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ มีเพียงร้อยละ 22.73
และในส่วนภูมิภาคมีใช้เพียงร้อยละ 20.00 ผลการเปรียบเทียบ การใช้และความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์
ในห้องสมุดโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์และผู้บริหาร
เกี่ยวกับความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานเฉพาะบางประเด็น
กล่าวคือ ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ .....
สาขาวิชา .บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา ..... 2538 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C410605 : MAJOR LIBRARY SCIENCE AND INFORMATION SCIENCE
KEY WORD: : SCHOOL LIBRARIES/MICROCOMPUTER

SURAPOL RITRUAMSUP : MICROCOMPUTER APPLICATION AND NEED IN
SECONDARY SCHOOL LIBRARIES, SECONDARY EDUCATION DIVISION, GENERAL
EDUCATION DEPARTMENT. THESIS ADVISOR: KRITTIYA ATTHAKORN, INSTRUCTOR.
169 pp. ISBN 974-633-452-2

The objectives of this research are : to study the status of
microcomputer application and the need of microcomputer application in school
libraries of extra-large secondary school in Bangkok Metropolis compare with
ones in Provinces and to compare the need of microcomputer application
between librarians and school administrators.

The population of this research are composed of librarians and school
administrators of extra-large secondary school all over the country. The
research involved acquiring information through questionnaires.

Results from this research are : the school libraries in Bangkok
Metropolis use microcomputer only 22.73% and in Provinces use microcomputer
only 20.00%. The status of microcomputer application and need between the
schools which locate in Bangkok Metropolis and Provinces are insignificantly
different at the level of $P < 0.05$ that accept the hypothesis. The need of
microcomputer application between librarians and school administrators reject
the hypothesis because most items are insignificantly different at the level
of $P < 0.05$

ภาควิชา..... บรรณารักษศาสตร์.....
สาขาวิชา..... บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา..... 2538.....
ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Krittiya Atthakorn.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของอาจารย์ กฤติยา อัครถาวร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณพินล กุลบุญ ท่านกรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาโดยตลอด นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไข จนกระทั่งการวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนด้านการศึกษา และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดี จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

สุรพล ฤทธิร่วมทรัพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1 บทนำ

ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมุติฐาน.....	7
ตัวแปรของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
คำอธิบายศัพท์.....	11

2 ปรัชญ์นั้วรณกรรม

สภาพห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย.....	13
- พัฒนาการห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	13
- การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	16
- บริการและกิจกรรมห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	18
- ปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุด.....	20
การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนและห้องสมุดโรงเรียน.....	24
- การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน.....	24
- การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน.....	30

	- ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความต้องการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับ งานห้องสมุด.....	32
	- การนำใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียนต่างประเทศ..	35
	- สหรัฐอเมริกา.....	36
	- อังกฤษ.....	40
	- ออสเตรเลีย.....	44
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ขอบเขตของการวิจัย.....	47
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	48
	เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล.....	49
	การทดสอบแบบสอบถาม.....	51
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
	การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	58
	ตอนที่ 2 สภาพการนำใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน.....	59
	ตอนที่ 3 ความต้องการนำใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน..	92
	ตอนที่ 4 ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ.....	114
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปและอภิปรายผล.....	119
	ทดสอบสมมุติฐาน.....	129
	ข้อเสนอแนะ.....	135
	แนวทางการวิจัยในอนาคต.....	137
	บรรณานุกรม.....	138
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก ตัวอย่างแบบสอบถามการวิจัย.....	144
	ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ.....	162
	ประวัติผู้เขียน.....	169

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	59
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้และไม่มีใช้ ไมโครคอมพิวเตอร์.....	60
ตารางที่ 3 แสดงสถานภาพทั่วไปของบรรณารักษ์.....	61
ตารางที่ 4 แสดงคุณวุฒิของบรรณารักษ์.....	62
ตารางที่ 5 แสดงระดับความรู้หรือประสบการณ์ทางด้านคอมพิวเตอร์ของบรรณารักษ์	64
ตารางที่ 6 แสดงจำนวนบุคลากรห้องสมุด.....	65
ตารางที่ 7 แสดงจำนวนบุคลากรห้องสมุดที่มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์.....	66
ตารางที่ 8 แสดงการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานต่าง ๆ ของโรงเรียน.....	68
ตารางที่ 9 แสดงจำนวนการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานต่าง ๆ ของห้องสมุด โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค.....	73
ตารางที่ 10 ทดสอบไค-สแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค กับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุด ประเภท งานบริหาร.....	75
ตารางที่ 11 ทดสอบไค-สแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค กับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุด ประเภท งานเทคนิค.....	76
ตารางที่ 12 ทดสอบไค-สแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค กับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุด ประเภท งานบริการและกิจกรรม.....	76
ตารางที่ 13 แสดงจำนวนการใช้และคาดว่าจะไมโครคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน ต่าง ๆ ของห้องสมุดในแต่ละปี.....	79

ตารางที่ 14	แสดงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของห้องสมุดโรงเรียน.....	81
ตารางที่ 15	แสดงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่คาดว่าจะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของห้องสมุดโรงเรียน.....	83
ตารางที่ 16	แสดงคุณสมบัติของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่แต่ละห้องสมุดใช้ในการปฏิบัติงาน	86
ตารางที่ 17	แสดงระดับปัญหาในการนำไมโครคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค.....	91
ตารางที่ 18	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาคต่อการสนับสนุนของผู้บริหารและความพร้อมในการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุด.....	94
ตารางที่ 19	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่ยังไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ ในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค ต่อการสนับสนุนของผู้บริหารและความพร้อม ในการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุด.....	97
ตารางที่ 20	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และบรรณารักษ์ ต่อการสนับสนุนของผู้บริหารและความพร้อม ในการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุด.....	99
ตารางที่ 21	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาคต่อบัจจัยที่มีผลต่อความต้องการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุด.....	102
ตารางที่ 22	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่ยังไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ ในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค ต่อบัจจัยที่มีผลต่อความต้องการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุด.....	104
ตารางที่ 23	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และบรรณารักษ์ ต่อบัจจัยที่มีผลต่อความต้องการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุด.....	106

<p>ตารางที่ 24</p>	<p>แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงาน ต่าง ๆ ของห้องสมุด ของผู้บริหารโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและ ส่วนภูมิภาค.....</p>	<p>108</p>
<p>ตารางที่ 25</p>	<p>แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงาน ต่าง ๆ ของห้องสมุด ของบรรณารักษ์ที่ยังไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ ใน กรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค.....</p>	<p>111</p>
<p>ตารางที่ 26</p>	<p>แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงาน ต่าง ๆ ของห้องสมุด ของผู้บริหารโรงเรียน และบรรณารักษ์.....</p>	<p>113</p>
<p>ตารางที่ 27</p>	<p>ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ ต่อการพัฒนากาการใช้ไมโคร คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดโรงเรียน.....</p>	<p>115</p>